

HÁZENÁ

pro RVS

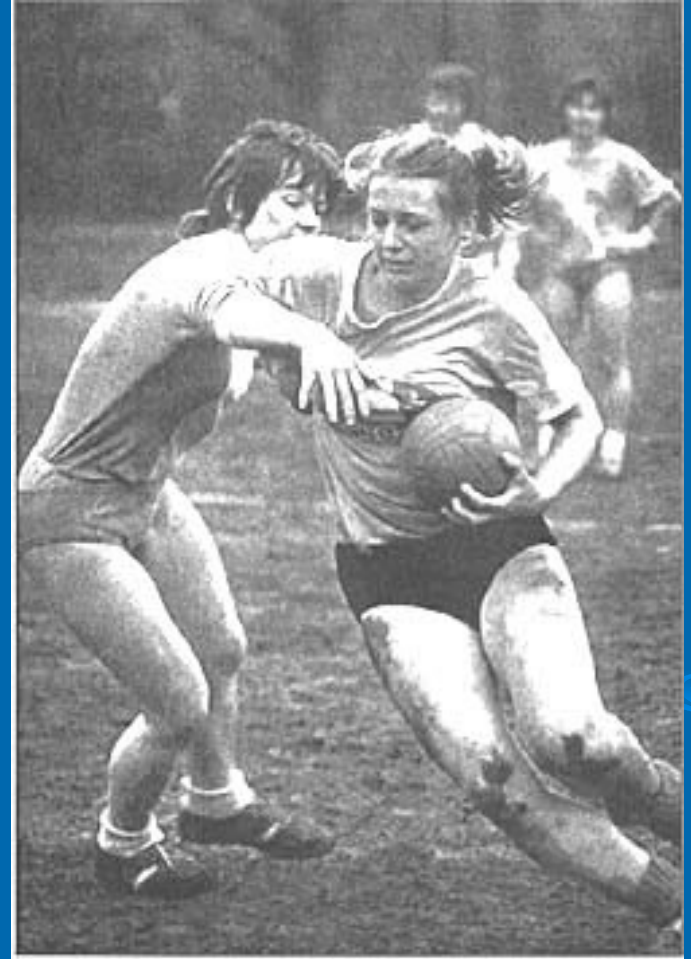
Klepnutím lze upravit styl předlohy podnadvpisů.

Eduard Hrazdíra
KSH FSpS
hrazdira@fsps.muni.cz

Charakteristika hry

- změna dynamiky a rytmu hry
- časté střídání obranné a útočné fáze
- až 70 útoků za zápas
- obvykle 30 gólů za zápas

Historie házené

Historie házené

- **episkyros** - míčová hra provozovaná v gymnasiích ve starém Řecku, kterou lze přirovnat k zaháněné
- **Fangballspielen** - feudální hra s házenkářskými prvky
- Dánsko 1898 - učitel ordrupského gymnázia Holger Nielsen zavádí do škol a postupně rozšiřuje po celém Dánsku hru **haandbold**. Odsud se házená rychle šíří do Švédska

Historie házené

- 1934 - III. kongres IAHF ve Stockholmu uznává skandinávská pravidla
- 1. mistrovství světa mužů 5. a 6. února 1938 v Berlíně, hrací doba byla pouze 2 x 15 minut
- 1946 proběhl v Kodani zakládající kongres Internationale Handball Federation
- Současným sídlem **IHF** je švýcarská Basilej.
- 1972 – muži – olympiáda
- 1976 – ženy – olympiáda

Historie házené u nás

- 30. listopadu 1947 – 1. ofic. utkání, iniciátorem utkání byl J. Radotínský, který se seznámil s házenou ve Francii.
- 1950 se uskutečnila první mistrovská soutěž v házené mužů i žen
- 1952 - vznik Ústřední sekce házené
- **česká národní házená** – jedna z podob hraná dodnes, inspirovala i dnešní házenou
- **handball** – německá varianta o jedenácti hráčích na fotbalovém hřišti a na fotbalové branky.
 - největší rozvoj i na mezinárodní úrovni zaznamenal handball přibližně od roku 1917 do 60. let 20. století
 - v současné době se konají regionální a turnajové soutěže již jen v Německu

Házenkářské sportovní hry

Sportovní odvětví	Jiná označení	Zastřešující mez. organizace	Současné rozšíření
Národní házená	- Házená - Česká házená	FSFI (1921 – 1939) IAAF (1926 – 1928) V současnosti žádná	Česko
Handball	- Mezinárodní házená o 11 hráčích IHF - Feldhandball - Grossfeldhandball	IAAF (1926 - 1928) IAHF (1928 - 1939) IHF (1946 - 1977) V současnosti žádná	Německo
Házená	- Mezinárodní házená o 7 hráčích - Handball - Kleinfeldhandball - Hallenhandball - Team-Handball - Handball Olympic	IAHF (1934 - 1939) IHF (1946 - dosud) EHF (1991 - dosud)	více než 140 zemí všech kontinentů
Miniházená	- Malá házená - Minihandball	IHF (1996 - dosud) EHF (1996 - dosud)	většina házenkářsky vyspělých zemí
Plážová házená	- Házená na písku - Beach-Handball - Sandball	IHF (1996 - dosud) EHF (1996 - dosud)	převážně přímořské státy v Evropě a Jižní Americe

Organizační struktura

IHF - International Handball Federation - 1946

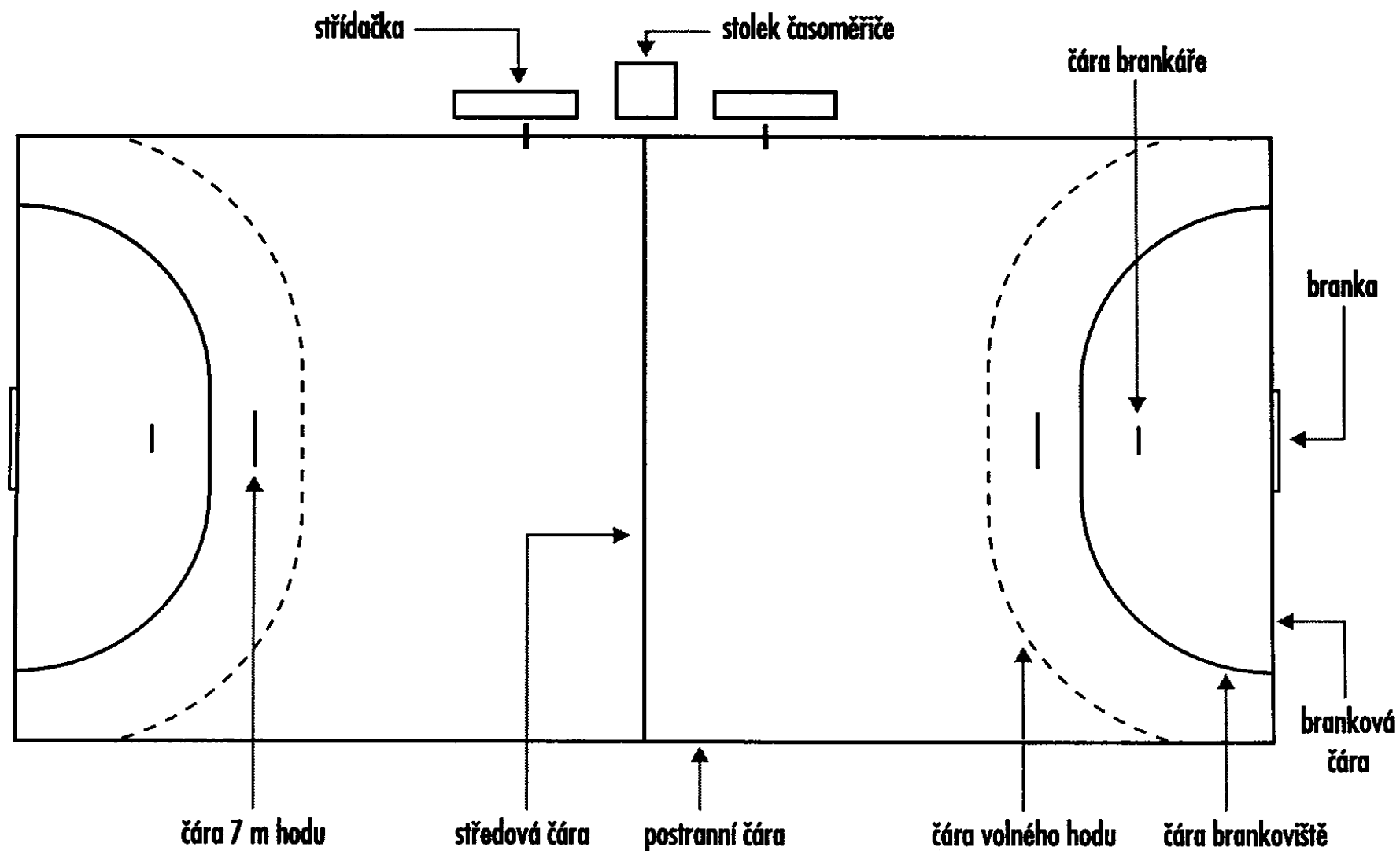
EHF - European Handball Federation - 1991

ČSH - Český svaz házené – od 1993

Hrací plocha

- 40 x 20m
- branky 2 x 3m – pevně ukotvené
 - brankové tyče a břevno musí mít čtvercový průřez (8 x 8 cm)
 - na třech z hracího pole viditelných stranách natřeny dvěma barvami, které se výrazně odlišují od pozadí
- Brankoviště je ohraničeno čarou brankoviště (6 m čarou)
- Čára volného hodu - devítimetrová čára - přerušovaná čára ve vzdálenosti 3 m souběžně s čarou brankoviště
- Sedmimetrová čára je 1 m dlouhá značka 7m před brankou
- Čára hranice brankáře (4 m čára) je 15 cm dlouhá značka před brankou.

Hrací plocha

Hrací doba

- 2 x 30 minut, přestávka v poločase trvá 10 minut
- mládež od 12 do 16 let 2 x 25 minut, žactvo od 8 do 12 let 2 x 20 minut, přestávka v poločase 10 minut
- při remíze následuje po pětiminutové přestávce prodloužení 2 x 5 minut s 1 minutou přestávky v poločase

Time-out

- o době a délce přerušení rozhoduje rozhodčí
- povinný time-out:
 - vyloučení, diskvalifikace, vyloučení do konce utkání
 - 7 m hod
 - time-out družstva
 - chyba při střídání nebo vstup nadpočetného hráče na hrací plochu
 - hvizd časoměřiče nebo technického delegáta
 - nezbytná domluva mezi rozhodčími podle pravidla 17:8
- Každé družstvo má nárok na jeden time-out družstva ("Team Time-out") v délce jedné minuty.

Míč

- kožený nebo syntetický kulatý povrch, materiál nesmí být lesklý nebo hladký

- družstva v jednotlivých kategoriích musí používat míče následujících velikostí (obvod a váha) :

- 58-60 cm a 425-475 g (velikost IHF 3) pro muže a dorostence (16 let a starší)
- 54-56 cm a 325-375 g (velikost IHF 2) pro ženy, dorostenky (14 let a starší) a žáky (od 12 do 16 let)
- 50-52 cm a 290-330 g (velikost IHF 1) pro žákyně (od 8 do 14 let) a žáky (od 8 do 12 let)

Družstvo, střídání

- na hrací ploše se smí současně nacházet nejvýše 7 hráčů, ostatních max. 7 hráčů je střídajících
- k zahájení utkání musí na hrací plochu nastoupit nejméně 5 hráčů
- střídající hráči mohou během utkání kdykoliv a opakovaně, bez hlášení zapisovateli nebo časoměřiči, nastoupit do hry, pokud střídání hráči opustili hrací plochu ve vlastním vymezeném prostoru
- chybné střídání - vyloučení

Vybavení

- jednotné sportovní oblečení zřetelně odlišené od soupeře a brankářů
- hráči musí nosit sportovní obuv.

Brankář

může :

- při bránění v brankovišti se dotknout míče kteroukoli částí těla
- pohybovat se s míčem v brankovišti nehledě na omezení platná pro hráče v poli, nesmí však zdržovat provedení vyhazování
- opustit bez míče brankoviště a zapojit se do hry v poli, v tomto případě podléhá pravidlům pro hráče v poli
- opustit brankoviště s míčem, který nedostal pod kontrolu, a dále s ním hrát v hracím poli.

Brankář

nemůže :

- ohrožovat při obranné činnosti soupeře
- opustit brankoviště s míčem, který dostal pod kontrolu
- po vyhazování se znovu dotknout míče mimo brankoviště dříve, než se ho dotkl jiný hráč
- dotknout se míče, který leží nebo se kutálí mimo brankoviště, pokud se sám nachází v brankovišti
- vnést do brankoviště míč, který leží nebo se kutálí mimo brankoviště
- vrátit se s míčem z hracího pole do brankoviště
- dotknout se nohou od kolena dolů míče, který se pohybuje směrem do hracího pole nebo leží v brankovišti
- při provádění 7 m hodu soupeře překročit čáru hranice brankáře (4m čáru) nebo její prodloužení na obě strany dříve, než míč opustí ruku házejícího hráče

Brankoviště

- pouze pro brankáře, včetně čar

Při vstupu hráče z pole do brankoviště musí být rozhodnuto následovně :

- a) **volný hod**, když do brankoviště vstoupil hráč z pole s míčem.
- b) volný hod, když do brankoviště vstoupil hráč z pole bez míče a získal tím výhodu.
- c) **7 m hod**, když obránce vstupem do brankoviště zmařil jasnou brankovou příležitost.

Vstup do brankoviště se netrestá :

- a) když do brankoviště vstoupil hráč po odehrání míče a nezpůsobil tím soupeři nevýhodu.
- b) když do brankoviště vstoupil hráč z pole bez míče a nezískal tím žádnou výhodu.
- c) když do brankoviště vstoupil obránce při nebo po obranném pokusu a nezpůsobil tím soupeři nevýhodu.

- Míč v brankovišti patří brankáři.
- Není dovolen žádný dotek míče, který se kutálí nebo leží v brankovišti nebo který brankář pevně drží. Je dovoleno hrát s míčem, který se nachází ve vzduchu nad brankovištěm, s výjimkou vyhazování.
- Pokud se hráč bránícího družstva při obranné akci dotknul míče, který poté brankář chytil nebo zůstal ležet v brankovišti, pokračuje se ve hře vyhazováním.

Při zahrání míče do vlastního brankoviště musí být rozhodnuto následovně :

- a) gól, pokud míč skončil v brance.
- b) volný hod, pokud míč zůstal ležet v brankovišti nebo se brankář dotknul míče a ten neskončil v brance. „malá domů“
- c) vyhazování, pokud míč přešel přes brankovou autovou čáru.
- d) ve hře se pokračuje, pokud míč prošel brankovištěm a vrátil se do hracího pole, aniž se ho dotknul brankář.

Míč, který se z brankoviště dostal zpět do hracího pole, zůstává ve hře.

Hraní s míčem

Je dovoleno :

- míč nad úrovní kolen házet, chytat, tlumit, strkat nebo tlouci
- míč na místě nebo i v běhu:
 - odrazit jedenkrát od země a jednou nebo oběma rukama znovu chytit
 - opakovaně jednou rukou driblovat k zemi nebo jednou rukou, opakovaně po zemi kutálet a potom jednou nebo oběma rukama znovu uchopit, případně zvednout
- hrát míč max. 3s nebo 3 kroky
- po dotyku míče jiného hráče nebo branky, je dovoleno jej znovu odrazit od země nebo driblovat a znovu chytit
- míč překládat z jedné ruky do druhé
- hrát s míčem v kleče, v sedě nebo vleže

Hraní s míčem

Není dovoleno :

- dotknout se míče více než jedenkrát, jestliže se míč mezitím nedotkl země (podlahy), jiného hráče nebo branky (13:1a)
- chyby při chytání míče se netrestají
- dotknout se míče nohou od kolena dolů s výjimkou nastřelení míče soupeřem
- Pokud se míč dotkne rozhodčího na hrací ploše, pokračuje se ve hře

Přestupky a provinění proti pravidlům

Je dovoleno :

- a) používat rukou a paží k získání nebo zablokování míče.
- b) otevřenou rukou odebrat soupeři míč z kterékoliv strany.
- c) blokovat soupeře tělem, i když nemá míč.
- d) udržovat pokrčenými pažemi zepředu tělesný kontakt se soupeřem, tímto způsobem ho kontrolovat a kopírovat jeho pohyb.

Není dovoleno :

- a) **vrazit** nebo **vytrhnout** soupeři z rukou jím chycený míč.
- b) soupeře blokovat nebo odstrkovat **použitím rukou, paží či nohou**.
- c) soupeře svírat, **držet**, strkat, nabíhat nebo naskakovat na něj;
- d) soupeře s míčem nebo bez míče v rozporu s pravidly ohrožovat nebo omezovat.
- e) tělesné a **slovní** projevy

- Hráč, který napadne soupeře způsobem ohrožujícím zdraví, bude **diskvalifikován**, zejména pokud :
 - a) ze strany nebo zezadu udeří nebo **strhne za paži** protihráče, který je ve střelecké (odhodové) pozici;
 - b) při akci **udeří** protihráče do hlavy nebo krku;
 - c) nohou, kolenem nebo jiným podobným způsobem udeří hráče do těla nebo protihráči nastaví nohu;
 - d) strčí nebo atakuje protihráče, který běží nebo je ve výskoku, natolik, že protihráč přestane pohyb svého těla kontrolovat. To platí rovněž v případě, kdy brankář opustí své brankoviště při protiútku družstva soupeře;
 - e) z volného hodů prováděného jako přímý hod na branku **zasáhne do hlavy** obránce za předpokladu, že ten se nepohybuje. Stejně tak pokud zasáhne střelou ze 7 m hodu do hlavy brankáře, který se nepohybuje.
- Hrubé nesportovní chování hráče nebo funkcionáře družstva na hrací ploše nebo mimo ni
- Za násilnost během hrací doby musí být provinivší se hráč vyloučen do konce utkání.

Výhoz

- na začátku utkání
- před začátkem 2. poločasu po výměně stran bude vyhazovat družstvo, které nemělo výhoz na začátku utkání
- Výhoz se musí provést během tří sekund po zapískání ze středu hrací plochy
- Při výhozu **na začátku** každého poločasu (a případných prodloužení) se musí všichni hráči nacházet **na vlastní polovině** hracího pole
- Při výhozu po dosažení gólu se mohou hráči družstva, které neprovádí výhoz, zdržovat na obou polovinách hracího pole
- Ve všech případech se nesmí protihráči přiblížit k hráči provádějícímu výhoz blíže než na 3 m

Vhazování

- je-li míč
- bez pískání
- z místa, na kterém míč překročil postranní čáru, nebo - pokud míč překročil brankovou autovou čáru - z místa, kde se na příslušné straně sbíhají postranní a branková-autová čára.
- Vhazující hráč musí **jednou nohou stát na postranní čáře**, dokud míč neopustí jeho ruku.
- Při vhazování nesmějí hráči soupeře přistoupit k vhazujícímu hráči blíže než na 3 m.
- Ve všech případech se však mohou postavit bezprostředně k čáře brankoviště, i když je odstup mezi nimi a vhazujícím hráčem menší než 3 m.

Vyhazování

- Vyhazování se provádí, když brankář dostal pod kontrolu míč ve svém brankovišti nebo když míč přešel za brankovou autovou čáru poté, co se ho jako poslední dotkl brankář nebo hráč družstva soupeře.
- Vyhazování provádí **brankář** bez pískání z brankoviště, přes čáru brankoviště.
- Vyhazování je provedeno, když brankářem odehraný míč přešel čáru brankoviště.
- Po provedeném vyhazování se brankář smí znovu dotknout míče až poté, když se ho předtím dotknul jiný hráč

Nařízení 7 m hodů

- zmaření jasné gólové příležitosti na celé hrací ploše hráčem nebo funkcionářem soupeřova družstva
- b) neoprávněné zapískání při jasné brankové příležitosti
- c) zmaření jasné brankové příležitosti zásahem osoby, která není zúčastněna na utkání
- Pokud hráč útočícího družstva udrží přes porušení pravidel míč i tělo pod plnou kontrolou, nesmí být nařízen 7 m hod, ani když hráč poté jasnou brankovou příležitost nevyužije

Provádění 7 m hodů

- **do 3 sekund** po zapískání rozhodčího v poli jako přímý hod na branku
- Při provádění 7 m hodů se házející hráč **nesmí dotknout čáry 7 m** hodu, ani ji překročit, dokud míč neopustí jeho ruku
- Po provedení 7 m hodu smí provádějící hráč nebo jeho spoluhráči s míčem hrát dále teprve poté, až se dotknul protihráče nebo branky
- Při provádění 7 m hodu musí být všichni spoluhráči provádějícího hráče vně čáry volného hodu, dokud míč neopustí ruku střílejícího hráče. Jinak bude nařízen volný hod proti družstvu, které provádělo 7 m hod

- Při provádění 7 m hodu musí být hráči soupeře vně čáry volného hodu a vzdáleni nejméně 3 m od čáry 7 m hodu, dokud míč neopustí ruku střílejícího hráče. Jinak se bude 7 m hod v případě, že míč neskončí v brance, opakovat
- Jestliže brankář překročí čáru hranice brankáře - 4m čáru - dříve, než míč opustil ruku házejícího hráče, musí se 7 m hod opakovat, pokud nebylo dosaženo gólu
- Pokud je hráč s míčem připraven ve střelecké pozici k provedení 7 m hodu, není již povoleno střídat brankáře. Každý pokus o vystřídání brankáře v takové situaci bude trestán jako nesportovní chování

Tresty

Napomenutí

- Napomínat se může za :
 - a) fauly a obdobná porušení pravidel o chování se k soupeři, která podle pravidla nepatří do kategorie "progresivního trestání".
- Napomínat se musí za :
 - b) porušení pravidel, která mají být trestána progresivně;
 - c) porušení pravidel při provádění hodu družstvem soupeře;
 - d) nespportovní chování hráče nebo funkcionáře družstva .

Tresty

Vyloučení

- chybné střídání nebo vstup na hrací plochu v rozporu s pravidly
- opakované porušení pravidel o chování se k soupeři, které má být trestáno progresivně
- opakované nesportovní chování hráče na hrací ploše nebo mimo ni
- druhé nesportovní chování funkcionářů družstva, poté co některý z nich byl již podle pravidla napomenut
- nepoložení míče při nařízení volného hodů proti družstvu, které mělo míč v držení
- opakované porušení pravidel při provádění hodů družstvem soupeře
- diskvalifikaci hráče nebo funkcionáře družstva během hrací doby
- nesportovní chování hráče před znovuzahájením hry, poté co byl potrestán vyloučením

Tresty

Diskvalifikace

- vstup neoprávněného hráče na hrací plochu
 - třetí (nebo každé další) nesportovní chování funkcionáře družstva, poté co některý z funkcionářů již byl podle pravidla potrestán vyloučením
 - hrubé nesportovní chování hráče nebo funkcionáře družstva na hrací ploše nebo mimo ni
 - násilnost hráče mimo hrací dobu, to znamená před začátkem utkání nebo během přestávky
 - násilnost funkcionáře družstva
 - opakované nesportovní chování hráče nebo funkcionáře družstva během přestávky
-
- násilnost hráče během hrací doby, a to i mimo hrací plochu
 - po třetím dvouminutovém trestu následuje červená karta
 - porušení pravidel, které ohrožuje zdraví protihráče

Rozhodčí

- Každé utkání řídí dva rovnoprávní rozhodčí, kterým pomáhají zapisovatel a časoměřič.

Česká házená

- naše původní míčová hra. Vznikla v roce 1905 a tím, že s hrou začala mládež, byl dán největší předpoklad pro její další rozvoj. Jak se házená postupně rozvíjela, tak se i zdokonalovala její pravidla.

Hlavní rozdíly v pravidlech národní a mezinárodní házené

PRAVIDLO

NÁRODNÍ HÁZENÁ

MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ

Rozměry hřiště, branky a míče

› rozměry hřiště: 45x30m

› rozměry branky (VxŠ):
240x200cm
(branky musí být vždy
přenosné)

› obvod míče:

580-605mm

› rozměry hřiště: 40x20m

› rozměry branky (VxŠ):
200x300cm
(branky mohou být pevně
zabudované)

› obvod míče:
› 580-600mm (muži)
540-560mm (ostatní)

PRAVIDLO

NÁRODNÍ HÁZENÁ

MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ

Rozdělení hřiště

- hřiště je rozděleno na poloviny i na třetiny:

- obrannou
- střední
- útočnou

- navíc jsou:

2 pomocné čáry pro základní postavení útočníků

- hřiště je rozděleno jen na poloviny

- navíc jsou:

- 2 čáry brankáře 4m od brankové čáry (největší vzdálenost brankáře pro 7 metrový hod)

- 2 čáry 7 metrového hodu

- 2 čáry volného hodu 9m od brankové čáry

PRAVIDLO

NÁRODNÍ HÁZENÁ

MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ

Rozhodčí a hráči v poli

- utkání řídí 1 rozhodčí
 - hráči v poli jsou:
 - brankář
 - obránce (bek)
 - 2 záložníci -
halvíci
(označení
páskami
na pažích)
 - 3 útočníci
- utkání řídí 2 rozhodčí
 - hráči v poli jsou:
 - brankář
 - 3 spojky
(levá, střední
a pravá)
 - 2 křídla
(levé a pravé)
 - pivot

PRAVIDLO

NÁRODNÍ HÁZENÁ

MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ

Herní situace

- držení míče nesmí být delší než 2s, míč se může vyhazovat nad hlavu či odrážet od země - celkem max. 2x za sebou, počet kroků není omezen
- druhy hodů:
 - volný hod
nemůže být přímo dosaženo branky
- trestný hod
může být přímo dosaženo branky, brankáři může vypomáhat obránce
 - pokutový hod

- držení míče nesmí být delší než 3s, míč se může odrážet od země (driblink) - počet za sebou není omezen (nesmí se ale přerušit), počet kroků s míčem bez driblinku může být max. 3
- druhy hodů:
 - volný hod
nemůže být přímo dosaženo branky
 - 7 metrový hod
může být přímo dosaženo branky, v brance může být pouze brankář

PRAVIDLO

NÁRODNÍ HÁZENÁ

MEZINÁRODNÍ HÁZENÁ

Herní situace

- střelba na branku se provádí před brankovištěm - je možné vyklonění do brankoviště nebo výskok, ale dopad musí být vně brankoviště
- do vlastního brankoviště mohou brankář i obránce, útočníci mohou do soupeřova brankoviště, ale nesmějí z něho střílet
- obránci nemohou do útočné třetiny, útočníci nemohou do obranné třetiny, a jsou definována i další pravidla při přechodu mezi třetinami
- brankář může střílet

- střelba na branku se provádí před brankovištěm - je možný výskok do brankoviště, kdy ale střelba musí následovat ještě před dopadem
- do vlastního brankoviště může pouze brankář
- všichni hráči se mohou pohybovat mezi oběma polovinami
- vyloučení hráče může

Plážová házená

- 27 x 12m
- 8 hráčů v týmu, 3+1 v poli
- 2 x 10min s 10 min pauzou

Miniházená

- 6 – 10 let, koedukovaně
- 4 v poli
- 13 x 20m, zmenšené branky
- velmi zjednodušená pravidla, pouze s nejnужnějšími omezeními a volnějším posuzováním technických chyb

Literatura

- CHOUTKA, M., DOVALIL, J. *Sportovní trénink*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1987. 223 s.
- JANČÁLEK, S., TÁBORSKÝ, F., ŠAFAŘÍKOVÁ, J. *Házená (Teorie a didaktika)*. 2. přepracované vyd. Praha: SPN, 1990. 184 s.
- NYKODÝM, J. a kol. *Teorie a didaktika sportovních her*. Brno: MU, 2006.
- SLOVÍK, J. a kol.: *Házená. Športový tréning*. 1. vyd. Bratislava: Šport, 1989. 232 s.
- ŠAFAŘÍKOVÁ, J., TÁBORSKÝ, F. *Malá škola házené*. 1996
- TÁBORSKÝ, F. *Házená ve škole*. Praha: ČSH, 1996. 323 s.
- TŮMA, M., TKADLEC, J. *Házená*. Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 2002. 100 s.

Internetové zdroje

- <http://www.chf.cz> - oficiální stránky, pravidla
- <http://www.hazena.pb.cz/> - pravidla
- <http://www.ihf.info/>
- http://www.ihf.info/upload/Refereeing/rules_e.pdf
- <http://www.1nhbrno.cz> – národní házená
- <http://www.sportovnipravidla.cz/> - pravidla
- <http://www.cz.mucia.org> – pravidla
- <http://www.all4sport.cz>
- <http://www.sportovni.net>
- <http://www.hand-ball.org/>

Děkuji za pozornost

Klepnutím lze upravit styl předlohy podnadvpisů.

Eduard Hrazdíra
KSH FSpS
hrazdira@fsp.s.muni.cz